

JANNEKE BRINKMAN ONTMOET:

minister Carola Schouten

Vicepremier en minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit Carola Schouten (42) kreeg het afgelopen jaar figuurlijk karrenvrachten mest over zich uitgestort als reactie op de landbouwhervormingen en de stikstofcrisis. Janneke Brinkman is getrouwd met voormalig CDA-politicus Elco Brinkman en net als de minister opgegroeid op het platteland. In een persoonlijk gesprek vertelt de minister aan Janneke over haar bewogen leven en wat het afgelopen jaar met haar gedaan heeft als mens.

Janneke: "Je hebt een heel zwaar jaar achter de rug; boze boeren, heftige protesten, landbouworganisaties die je voor de rechter willen slepen... Hoe heb je dat ervaren?"

Carola: "Het was intens en intensief. Gelukkig heb ik de kerstperiode kunnen gebruiken om weer echt met de mensen te spreken waar ik heel veel van houd: mijn moeder, mijn zussen, mijn zoon. En daarnaast vooral uitrusten. Je bent 's ochtends vroeg al weg en komt 's avonds tussen tien en twaalf thuis. Dan nog rapporten lezen om de volgende dag voor te bereiden en om zeven uur er weer uit. Je werkt en je slaapt, dat was eigenlijk het enige. Maar dat hoort er soms bij als minister als je je werk zo goed mogelijk wilt doen."

'IK KAN ME HET GEVOEL VOORSTELLEN'

Janneke: "Wat heeft het afgelopen jaar met je gedaan als mens? Alleen al de kritiek, dat moet mentaal heel heftig zijn geweest..."

Carola: "Klopt. Maar het moeilijkste vond ik dat er heel veel gezinnen in onzekerheid zitten door de maatregelen die we moeten nemen. Dat heeft impact op die mensen aan de keukentafel. Die wetenschap vond ik het moeilijkste, omdat ik me heel erg goed kan voorstellen hoe dat voelt. Dat motiveert extra om er heel hard aan te werken, zodat de direct betrokkenen meer zicht krijgen op hun situatie. Door tijdgebrek kon ik de afgelopen maanden bijna niet het land in. Op televisie zie je de grote woede, maar als ik letterlijk aan tafel zit bij mensen, zijn dat vaak ook heel mooie gesprekken, waarin er wel begrip kan ontstaan."

'IK HEB SLECHTE NACHTEN GEHAD'

Janneke: "Het is misschien jouw lot dat mensen je wel sympathiek vinden, maar dat je onsympathieke maatregelen moet nemen."

Carola: "Ik zou bijna zeggen dat dat het lot is als minister: maatregelen nemen die niet fijn zijn, maar wel genomen moeten worden. Ik snap ook heel goed dat daar emotie en boosheid bij komt kijken. Ik zou liegen als ik zeg dat dat niets met me deed. Er zijn dan echt wel dagen dat ik een slechte nacht heb. Maar heel vaak was ik ook zo moe, dat ik toch gewoon in slaap viel. Wat ik wel merkte, is dat mijn moeder het op een gegeven moment heel vervelend vond wat er allemaal over mij gezegd werd. 'Mam, dat hoort erbij, laat het maar gewoon voor wat het is', zei ik tegen haar. 'Ja, maar je bent mijn dochter.'

*'Het afgelopen jaar?
Vooral werken en slapen'*

Carola: 'Mijn zoon is het beste wat me is overkomen'

Ze komen aan je!' Hoe was dat eigenlijk voor jou, Janneke, als vrouw van Elco? Die kreeg als minister ook behoorlijk wat over zich heen."

Janneke: "Toen Elco minister was en er heftig bezuinigd moest worden op ouderenzorg, welzijn en cultuur - wat onder zijn ministerie viel - heeft hij een keer tijdens een werkbezoek een taart in zijn gezicht gekregen. Dat hij in die tijd heel veel kritiek over zich heen kreeg, 'onbetrouwbaar' werd genoemd, echt de kop van Jut was, daar kon hij heel goed mee omgaan. Maar ik had daar heel veel last van, omdat ik het zo onterecht vond. En 'onbetrouwbaar' is wel het laatste dat op hem van toepassing is. Dus ik begrijp de reactie van je moeder heel goed."

'EEN KIND BRENGT LEVEN IN HUIS'

Janneke: "Het verschil tussen jou en Elco is dat Elco 's avonds niet in een leeg huis thuiskwam."

Carola: "Ik heb gelukkig genoeg mensen om me heen voor steun en bemoediging. Maar op dit moment is het wel stil in huis. Mijn zoon is achttien geworden, die studeert en is het huis uit. Tot mijn grote verdriet! Haha, nee hoor, ik gun het hem van harte, en ik vind het ongelooflijk leuk voor hem, maar ik merk wel dat een kind leven in huis brengt, met vriendjes en van alles. Het is nu wat stiller.

Maar ja, dat hoort er ook gewoon bij."

Janneke: "Vond je het ingewikkeld om hem alleen op te voeden, want dat is geloof ik een bewuste keuze geweest?"

Carola: "Klopt. Ik heb dat vanaf het begin zo gedaan en dan is de situatie gewoon wat het is. Maar ik heb dat natuurlijk niet echt alleen gedaan. Er zijn heel veel mensen geweest die me hebben geholpen: familie, mensen uit de omgeving, de kerk, mijn buurt. Die zijn allemaal om ons heen gaan staan, toen ik besloot mijn kind alleen op te voeden. En dat is gelukkig heel goed gegaan. Mijn zoon en ik hebben het samen altijd heel fijn gehad, en nog steeds."

'KINDEREN ZIJN DE GROOTSTE LIEFDE'

Janneke: "Bij ons gingen de kinderen de deur uit toen Elco net uit de politiek weg was. Hij kon hun eindexamenfeest nog meemaken."

Carola: "Ik heb het gelukkig altijd goed kunnen regelen met werk. Hij was tien toen ik de Tweede Kamer in ging en ik heb het met vrienden en familie altijd wel kunnen oplossen qua opvang. En het worden op een gegeven moment ook gewoon pubers, die hun eigen gang willen gaan. Maar ik heb een heel lieve zoon, echt waar."

Janneke: "Achteraf is alleen een kind krijgen denk ik een groot geluk geweest?"

Carola: "Het is het beste wat me is overkomen. Ik heb er echt de grootste liefde door leren kennen. Want dat is met kinderen denk ik toch wel het geval."

'IK LEEFDE MET DE SEIZOENEN'

Carola: "Waar ben jij eigenlijk opgegroeid, Janneke?"

Janneke: "In de Noordoostpolder. Mijn vader was landbouwkundige en botanicus en hij streek daar neer als pionier. Hij was directeur van de algemene keuringsdienst van zaai- en pootgoed. Ik groeide op met boerenkinderen in de klas. Jij bent toch ook opgegroeid op het platteland, maar dan in Brabant?"

Carola: "Klopt. Wij hadden een melkveehouderij. Ik heb een oudere zus en een jonger zusje, drie meiden dus. Wij woonden een beetje afgelegen tegenover een natuurgebied, waardoor we redelijk veel met het gezin waren. Terugkijkend herinner ik me de vrijheid, de natuur en ook het leven met de seizoenen, die je op het platteland veel sterker ervaart. De zomer was de oogsttijd, in het najaar had je de mais op het veld staan. Je leeft veel dicht bij en mét de natuur. Intussen woon ik alweer jaren in de stad. Op mijn zeventiende ben ik aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam gaan studeren en ik ben daar nooit meer

weggegaan. Maar als ik voor een werkbezoek door het land rijd, merk ik onwillekeurig altijd op of de mais er goed bij staat. Opgroeien op het platteland blijft ongemerkt toch altijd wel in je systeem zitten."

'DE KERK WAS BELANGRIJK'

Janneke: "Wat was het verder voor gezin?"

Carola: "Heel liefdevol, de kerk was belangrijk - ik ging elke week naar catechisatie - een betrokken gezin ook. Je moet verantwoordelijkheid nemen, dat is er altijd heel erg ingebracht. Inderdaad, een beetje calvinistisch wel. Je hebt talenten gekregen en daar moet je mee woekeren. En daar ook maatschappelijk handen en voeten aan geven. En verder niet zeuren, maar aanpakken.

Janneke: "Heel herkenbaar, zo ben ik ook opgevoed. Niet verkeerd dat calvinisme, dat je aanspoort om met je talenten wat te doen!"

'DAT ZIJN DINGEN DIE IK NOOIT VERGEET'

Janneke: "Wat betekende die kerkelijke achtergrond toen het gezin getroffen werd door een groot onheil: het overlijden van je vader op 47-jarige leeftijd door een bedrijfsongeval? Jij was op dat moment een meisje van negen."

Carola: "De mensen uit onze gemeenschap zijn letterlijk om ons heen komen staan. We hebben ongelooflijk veel hulp gekregen, mensen probeerden echt te dragen in het verdriet dat er was. Dat zijn dingen die je nooit vergeet. Maar ik heb vooral

Janneke: 'Ik had destijds veel last van de kritiek die Elco kreeg'

ontzettend veel bewondering voor hoe mijn moeder het gedaan heeft. Die stond alleen, met een heel groot verdriet, drie kleine meisjes en een bedrijf dat gerund moest worden. Als kind vond ik het vooral heel verschrikkelijk om het verdriet van mijn moeder te zien, dat heeft wel veel impact op mij gehad. Tegelijkertijd was het ook een periode van ontzettend hard werken, gewoon meehelpen. We hadden allemaal onze klusjes: de melktank schoonmaken, de hokken uitmesten..."

'DICHTBIJ JE OVERTUIGINGEN BLIJVEN'

Janneke: "Je moeder staat denk ik wel op een voetstuk bij je."

Carola: "Zeker. Mijn moeder was en is nog steeds een ontzettend sterke vrouw. Daar spiegel je je als dochter ook weer aan. Je vroeg net of het ingewikkeld was om alleen een kind op te voeden. Natuurlijk waren er weleens momenten dat ik dacht: poeh! Maar daarna dacht ik meteen: ja, maar mama heeft het ook gedaan. Die heeft gewoon drie kinderen in haar eentje opgevoed en ook nog een bedrijf geleid! Dat wil niet zeggen dat het voor haar altijd eenvoudig is geweest. Maar ze stond er, ging door en heeft daarin haar weg gevonden. En daarmee is ze onbewust een voorbeeld geweest voor haar dochters. Ik heb van haar geleerd dat je overal doorheen komt als je dicht bij jezelf blijft, doet waar je in gelooft en je jezelf niet te veel laat verstoren door wat de buitenwereld daarvan vindt. Dus dicht bij je eigen overtuigingen blijven."

'IK DROOMDE VAN VEEL REIZEN'

Janneke: "Droomde je er vroeger al van om minister te worden of had je hele andere toekomstdromen?"

Carola: "Ik droomde ervan om veel te reizen, de wereld te ontdekken. Na mijn studie bedrijfskunde wilde ik het bedrijfsleven in, dus dat rijmt niet helemaal met de politiek. Dan kom je toch weer terug op die maatschappelijke betrokkenheid en het voelen van een opdracht waardoor ik voor de politiek heb gekozen toen ik daarvoor gevraagd werd. Ja, afkomst verloochent zich niet, daar kom je toch tijd weer op uit."

Janneke: "Betekent dat ook dat je bijtekent in een eventueel volgend kabinet met de ChristenUnie?"

Carola: "Dat weet ik nog niet. Dat is een afwegingsproces waar veel bij komt kijken. Er zijn zo veel omstandigheden die kunnen veranderen. Ik heb intussen geleerd in het leven dat het soms wat anders gaat dan je van tevoren bedenkt..." ■